

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KRASICZYN ZA LATA 2022-2023

Krasiczyn –sierpień– 2024r.

Spis treści

1. WSTĘP	3
1.1. Podstawa prawna	3
1.2. Okres sprawozdawczy	3
1.3. Źródła danych	4
1.4. Zakres opracowania	4
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
2.1. Położenie	5
2.2. Demografia	6
2.3. Klimat	8
3. ZAKRES REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KRASICZYN	8
4. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	13
4.1. Efekty realizacji dotychczasowego Programu	13
5. OCENA SYSTEMU MONITORINGU	15
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	15
5.2. Zagrożenia hałasem	15
5.3. Pola elektromagnetyczne	16
5.4. Gospodarowanie wodami	16
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa	18
5.6. Zasoby geologiczne	19
5.7. Gleby.....	20
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	20
5.9. Edukacja ekologiczna	23
5.10. Zasoby przyrodnicze	24
5.11. Zagrożenia poważnymi awariami	25
6. PODSUMOWANIE	26
6.1. Wnioski do uwzględnienia na etapie aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Krasiczyn	27

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Ostatni Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn został przyjęty Uchwałą Nr 206/XXIX/2021 Rady Gminy w Krasiczynie z dnia 7 grudnia 2021 r. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację Polityki Ochrony Środowiska na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewnia skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stwarza warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Dokument ma na celu zestawienie oraz dokonanie oceny jakościowej i ilościowej, w zakresie postępu realizacji zadań ujętych w Programie. Ponadto Raport umożliwia analizę prowadzonych dodatkowych zadań, realizowanych z zakresu ochrony środowiska oraz ocenę zgodności z celami wyznaczonymi w Programie.

Zadaniem Gminy jest realizacja zadań:

- 1) zadania własne gminy określone ustawami, statutem gminy, uchwałami Rady Gminy i zarządzeniami Wójta Gminy Krasiczyn,
- 2) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przekazane gminie na podstawie ustaw,
- 3) zadania powierzone w drodze porozumień zawartych w trybie określonym ustawami z właściwymi organami administracji rządowej lub samorządowej.

Zadania te są wykonywane przy pomocy Urzędu Gminy, którym kieruje Wójt.

Urząd Gminy w Krasiczynie składa się z 3 komórek szczebla wyższego oraz komórek szczebla organizacyjnego, w tym stanowisko ds. ochrony środowiska.

Niniejszy Raport dotyczy działań Urzędu Gminy w Krasiczynie w zakresie ochrony środowiska, które są realizowane głównie na stanowisku ds. ochrony środowiska, leśnictwa i rolnictwa, ale także na innych właściwych tematycznie stanowiskach.

1.2. Okres sprawozdawczy

Raport powinien zawierać podstawowe informacje o działaniach samorządu terytorialnego z wykonania przez niego ustawowych, ochronnych zadań w sferze ochrony przyrody. Raport środowiskowy to forma rozliczenia się samorządu przed mieszkańcami z zakresu zrealizowanych zadań.

Niniejszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn” sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla Gminy Krasiczyn. Raport obejmuje okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Gminy Krasiczyn, Starostwa Powiatowego w Przemyślu, Głównego Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, Głównego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz innych dostępnych danych.

1.4. Zakres opracowania

Przedmiotowy dokument obejmuje okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2023r. ujęty w edycji Programu ochrony środowiska dla Gminy Krasiczyn na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030, zwanym w dalszej części Raportu „Sprawozdaniem”.

Niniejszy Raport obrazuje wykonanie celów wyznaczonych w ww. Programie w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w latach 2022-2023.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji Programu. Uznano, że Raport powinien zawierać niezbędne informacje odpowiadające treści przyjętego Programu, w tym odniesienie do celów środowiskowych w nim zawartych.

Ocenę realizacji założeń Programu odniesiono do poszczególnych, nakreślonych w Programie celów, które przedstawiono poniżej:

- ochrona wód – ochrona zasobów wodnych i poprawa jakości wód,
- ochrona przyrody – ochrona walorów przyrodniczych, ochrona i wzrost różnorodności biologicznej, krajobrazowej i ochrona lasów,
- powietrze atmosferyczne- poprawa jakości powietrza,
- hałas i pola elektromagnetyczne- ochrona przed hałasem, zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska,
- powierzchnia ziemi- ochrona gleb użytkowanych rolniczo, ochrona i racjonalne użytkowanie gleb,
- awarie i zagrożenia dla środowiska – zmniejszenie ryzyka występowania poważnych awarii i zagrożeń,
- edukacja ekologiczna – wzrost świadomości ekologicznej,
- gospodarka odpadami – racjonalna gospodarka odpadami.

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

1. Charakterystyka Gminy Krasiczyn,
2. Zakres realizacji Programu,
3. Ocena realizacji Programu,
4. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska,
5. Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Krasiczyn - obecnie wieś (dawniej miasteczko) w województwie podkarpackim, w powiecie przemyskim, siedziba gminy Krasiczyn. Miejscowość jest położona nad Sanem 10 km na zachód od Przemyśla, u podnóża Pogórza Przemyskiego. W latach 1975-1998 miejscowość położona była w województwie przemyskim. Pod względem terytorialnym, gmina zajmuje 4 miejsce wśród 10 gmin w powiecie przemyskim, jej powierzchnia wynosi 124 km², co stanowi 10,24% obszaru powiatu.

Mapa 1. Położenie Gminy Krasiczyn na tle powiatu przemyskiego

Gmina Krasiczyn jest gminą wiejską. W skład gminy wchodzi 15 sołectw.

Statuty poszczególnych sołectw zostały podjęte przez Radę Gminy Uchwałą Nr 33/VI/2019 Rady Gminy Krasiczyn z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutów Sołectw Gminy Krasiczyn.

Tab. 1. Jednostki pomocnicze gminy Krasiczyn.

Lp	Nazwa jednostki pomocniczej -sołectwa
1	Sołectwo Brylińce
2	Sołectwo Chołowice
3	Sołectwo Cisowa

4	Sołectwo Dybawka
5	Sołectwo Korytniki
6	Sołectwo Krasice
7	Sołectwo Krasiczyn
8	Sołectwo Krzeczka

9	Sołectwo Mielnów
10	Sołectwo Olszany
11	Sołectwo Prałkowce
12	Sołectwo Rokszycze

13	Sołectwo Śliwnica
14	Sołectwo Tarnawce
15	Sołectwo Zalesie

Opracowanie własne

2.2. Demografia

Potencjał demograficzny gminy Krasiczyn według danych na koniec 2023 roku to 5145 osób, dla porównania w roku 2022 było to 5157 osób, natomiast w roku 2021 – 5 188. Powyższe przytoczone liczby wskazują tendencję spadkową w odniesieniu do liczby ludności Gminy Krasiczyn.

Liczba stałych i czasowych mieszkańców gminy Krasiczyn, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 i 2023 rok, na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców, kształtowała się następująco:

Tabela 2. Mieszkańcy gminy Krasiczyn

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców Rok 2023	Liczba mieszkańców Rok 2022	Różnica +/-
1.	Brylińce	132	136	- 4
2.	Chołowice	60	61	- 1
3.	Cisowa	74	76	- 2
4.	Dybowka	521	521	0
5.	Korytniki	623	623	0
6.	Krasice	98	103	- 5
7.	Krasiczyn	585	568	+ 17
8.	Krzeczkowa	82	84	- 2
9.	Mielnów	88	91	- 3
10.	Olszany	433	436	- 3
11.	Prałkowce	978	984	- 6
12.	Rokszycze	214	216	- 2
13.	Śliwnica	416	410	+ 6
14.	Tarnawce	583	578	+ 5
15.	Zalesie	258	261	- 3

--	--	--	--	--

Tabela 3 . Gęstość zaludnienia i powierzchnia sołectw.

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Gęstość zaludnienia [os/km ²]	Powierzchnia [km ²]
1.	Brylińce	132	8,03	16,43
2.	Chołowice	60	11,02	5,44
3.	Cisowa	76	3,81	19,38
4.	Dybawka	521	94,09**	----- *
5.	Korytniki	623	44,5	14,00
6.	Krasice	98	19,52	5,02
7.	Krasiczyn	585	80,80	7,24
8.	Krzeczkowa	82	5,96	13,74
9.	Mielnów	88	23,65	3,72
10.	Olszany	433	44,09	9,82
11.	Prałkowce	978	181,44	5,39
12.	Rokszycze	214	31,28	6,84
13.	Śliwnica	416	157,57	2,64
14.	Tarnawce	583	94,09**	11,68
15.	Zalesie	258	78,41	3,29

*) Sołectwo Dybawka należy do obrębu geodezyjnego Tarnawce i nie ma wydzielonej powierzchni gruntów

**) Gęstość zaludnienia obliczona łącznie dla powierzchni obrębu Tarnawce uwzględnia mieszkańców miejscowości Dybawka i Tarnawce

Źródło: Urząd Gminy w Krasiczynie

Najwięcej osób w gminie zamieszkuje w miejscowości Prałkowce (19,0%- spadek o 0,1% w porównaniu z rokiem 2022), Korytniki (12,10% bez zmian), oraz Krasiczyn (11,37% wzrost o 0,34%) natomiast najmniej osób zamieszkuje miejscowości Chołowice (1,16 %) oraz Cisowa (1,44 %).

Na terenie gminy Krasiczyn wskaźnik przyrostu naturalnego wyniósł w 2017 roku - 0,78 , w 2019 roku wyniósł -4, w 2020 wyniósł - 29, natomiast w 2022 wyniósł - 20, a saldo migracji gminy 37. W latach 2022-2023 liczba mieszkańców wzrosła o 11,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

W 2022 roku urodziło się 34 dzieci (rok 2021- 42 dzieci), w tym 13 dziewczynek (rok 2021 - 23 dziewczynki) i 21 chłopców (rok 2021 – 19 chłopców). W roku 2023 urodziło się 37 dzieci, zmarły natomiast 43 osoby. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,79 i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

2.3. Klimat

Klimat Pogórza ma charakter przejściowy między nizinym a górskim i jest stanowczo łagodniejszy niż w Beskidach. Średnia roczna temperatura wynosi 7°C, a w zimie - 3° C. Średnia opadów dla północno - zachodniej części Pogórza utrzymuje się w granicach 700 - 750 mm, w części południowej i wschodnie 750 - 800 mm. Pokrywa śnieżna zalega około 80 dni. Okres wegetacji roślin wynosi 180 dni w roku, przeważają wiatry południowo - zachodnie i zachodnie. Średnie ciśnienie atmosferyczne w okolicach Przemyśla, zredukowane do poziomu morza, wynosi 1017 h Pa. Omawiamy obszar, podobnie jak całe terytorium Polski, znajduje się w zasięgu oddziaływania wyżu azorskiego na południowym zachodzie, niżu islandzkiego na północnym zachodzie oraz zimowego wyżu azjatyckiego na wschodzie i letniego niżu południowoazjatyckiego na południowym wschodzie. Rozmieszczenie wymienionych układów ciśnień wywołuje ruch mas powietrza, zwany cyrkulacją atmosferyczną, która w dużym stopniu kształtuje pogodę i klimat na omawianym terenie. Wiele cech klimatu mówi o jego kontynentalizmie, np. średnia roczna wilgotność względna, która jest stosunkowo niska, co wynika ze znacznej odległości od morza i niewielkiej wysokości bezwzględnej. Następną cechą klimatu kontynentalnego jest średnie zachmurzenie występujące w okolicach gminy Krasiczyn.

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn

Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska został przedstawiony w tabeli 4, gdzie przyjęto następującą skalę oceny realizacji zadania:

- 1 – zrealizowane częściowo,
- 2 – realizowane na bieżąco,
- 3 – zrealizowane całkowicie.

Tab.4. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Zakres realizacji
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Montaż instalacji OZE na budynkach mieszkalnych	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
2.		Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - zmiany systemu ogrzewania indywidualnego	Gmina Krasiczyn, mieszkańcy	1 – zrealizowane częściowo

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Zakres realizacji
3.		Prowadzenie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
4.		Szczegółowa inwentaryzacja źródeł, w których powinna nastąpić wymiana kotłów na paliwo stałe	Gmina Krasiczyn, mieszkańcy	0 – brak realizacji zadania,
5.		Wymiana indywidualnych źródeł ciepła – dotacje dla mieszkańców	Gmina Krasiczyn	1 – zrealizowane częściowo
6.		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
7.		Gazyfikacja wsi Korytniki	Gmina Krasiczyn, mieszkańcy	0 – brak realizacji zadania
8.		Kontrola mieszkańców w zakresie spalania odpadów i zabronionych paliw w paleniskach domowych	Gmina Krasiczyn	1 – zrealizowane częściowo
9.		Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
10.		Wymiana oświetlenia tradycyjnego na energooszczędne, wymiana urządzeń gospodarstwa domowego na energooszczędne	Mieszkańcy, Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
11.		Aktualizacja „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” oraz „Planu gospodarki niskoemisyjnej”	Gmina Krasiczyn	0 – brak realizacji zadania

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Zakres realizacji
12.	Zagrożenie hałasem	Prowadzenie systematycznych akcji edukacji ekologicznej w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza oraz uświadamianie nt. problemu niskiej emisji	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
13.		Uwzględnianie standardów akustycznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
14.		Dofinansowanie przebudowy drogi powiatowej Olszany - Rybotycze	Gmina Krasiczyn, Powiat Przemyski	1 – zrealizowane częściowo
15.		Zagospodarowanie poscaleniowe w miejscowości Zalesie – budowa dróg	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
16.	Pola elektromagnetyczne	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
17.		Edukacja mieszkańców na temat rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
18.	Gospodarowanie wodami	Upowszechnienie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolnej w zakresie prawidłowego stosowania i przechowywania środków ochrony roślin oraz ograniczanie ich złego wpływu na wody	Gmina Krasiczyn, ODR	2 – realizowane na bieżąco

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Zakres realizacji
		powierzchniowe i podziemne		
19.		Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniami	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
20.	Gospodarka wodno - ściekowa	Budowa kanalizacji tłocznej Dybawka – Tarnawce (ok. 1 km)	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
21.		Budowa sieci kanalizacyjnej we wsi Olszany	Gmina Krasiczyn	0 – brak realizacji zadania
22.		Budowa sieci kanalizacyjnej we wsi Rokszycie	Gmina Krasiczyn	0 – brak realizacji zadania
23.		Kontrola wywozu zbiorników bezodpływowych	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
24.		Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Chołowice	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
25.		Prowadzenie ewidencji i kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych przez mieszkańców	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
26.	Gleby	Minimalizacja negatywnego wpływu działalności rolniczej na stan gleb poprzez wdrażanie Zasad Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie ochrony gleb użytkowanych rolniczo	Gmina Krasiczyn, ODR	2 – realizowane na bieżąco
27.		Wspieranie i promocja gospodarstw ekologicznych	Gmina Krasiczyn, ODR	2 – realizowane na bieżąco

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Zakres realizacji
28.	Gospodarka odpadami	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konieczności ochrony gleb klasy I-IV i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
29.		Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
30.		Porządkowanie dzikich wysypisk	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
31.		Coroczne opracowanie analizy stanu gospodarki odpadami	Gmina Krasiczyn	3 – zrealizowane całkowicie
32.		Kontrola mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
33.		Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
34.		Usuwanie wyrobów azbestowych z terenu gminy	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
35.		Aktualizacja inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
36.	Zasoby przyrody	Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
37.		Utrzymanie i przeglądy pomników przyrody	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
38.		Edukacja ekologiczna	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Zakres realizacji
39.	Poważne awarie	Utrzymanie jednostek OSP oraz wsparcie w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka wynikającym z nadzwyczajnych zdarzeń	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco
40.		Udział w wyznaczaniu dróg transportu materiałów niebezpiecznych	Gmina Krasiczyn	2 – realizowane na bieżąco

Źródło: Opracowanie własne

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

4.1. Efekty realizacji dotychczasowego Programu

W ramach obowiązującego programu Gmina zrealizowała następujące zadania:

- Sukcesywna realizacja modernizacji termoizolacyjnej budynków publicznych i mieszkaniowych,
- Wdrażanie i upowszechnianie niekonwencjonalnych systemów grzewczych i/lub stosowanie odnawialnych nośników energii cieplnej,
- Eliminacja obiektów – niskich źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza z terenów o funkcji mieszkaniowej i o innych wrażliwych funkcjach,
- Budowa energooszczędnego oświetlenia drogowego,
- Przebudowa i remonty dróg poprzez nałożenie nawierzchni bitumicznej lub asfaltowej,
- Sukcesywna modernizacja dróg powiatowych i gminnych,
- Budowa ścieżek rowerowych,
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Krasiczyn,
- Rozpoczęcie modernizacji dróg o największej uciążliwości, na odcinkach przebiegających przez tereny osadnicze,
- Rozbudowa kanalizacji sanitarnej,
- Rozpowszechnianie i dofinansowywanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- Usuwanie zanieczyszczeń zasobów wód podziemnych,
- Modernizacja/rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody,

- Edukacja ekologiczna mieszkańców,
- Podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw.

Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn

Tabela 5. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

L.p.	Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/ realizowanych
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	12	9
2.	Zagrożenia hałasem	3	3
3	Pola elektromagnetyczne	2	2
4	Gospodarowanie wodami	2	2
5	Gospodarka wodno-ściekowa	6	4
6	Gleby	3	3
7	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	7	7
8	Zasoby przyrodnicze	3	3
9	Zagrożenia poważnymi awariami	2	2
	Suma	40	35

Jak wynika z tabeli nr 5 w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2023 r. w ramach Programu Ochrony Środowiska wyznaczono 40 zadań, z których podjęto się realizacji 35. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Spora część zadań ma charakter ciągły. Powodem nie podjęcia się realizacji część zadań był głównie brak możliwości. Kilka zadań będzie również wykonywanych w następnym okresie sprawozdawczym.

Stopień realizacji zadań dla gminy Krasiczyn wynosi 87,5%.

Pozostałe zauważalne pozytywne tendencje to m.in.:

- ❖ poprawa jakości powietrza;
- ❖ zmniejszenie emisji zanieczyszczeń;
- ❖ stała termomodernizacja budynków mieszkalnych, usługowych itp.;
- ❖ zwiększona długość czynnej sieci wodociągowej;
- ❖ stale rosnąca masa usuniętych wyrobów zawierających azbest;
- ❖ nieznaczny wzrost powierzchni lasów gminnych.

5. OCENA SYSTEMU MONITORINGU.

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne. Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszone PM₁₀ i PM_{2,5}, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszone mogą być nośnikiem bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

5.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany działalnością człowieka można podzielić na komunikacyjny i przemysłowy. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Źródłami hałasu przemysłowego są natomiast dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także wyposażenie zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz procesy technologiczne w nich zachodzące.

Jednym ze źródeł hałasu na terenie Gminy Krasiczyn jest hałas komunikacyjny. Przez obszar Gminy Krasiczyn przebiegają następujące ciągi komunikacyjne:

Drogi krajowe:

- DK 28 km od 321,761 do 339,324 (stan techniczny drogi: 1km – pożądany, 6 km – ostrzegawczy, 10,563km – krytyczny) oraz od km 340,853 do 342,243 (stan techniczny drogi: 1,390km- krytyczny) razem 18,953 km

Drogi wojewódzkie:

- 884 Przemyśl – Dynów 4,01km (stan techniczny drogi – dobry)
Przez Gminę Krasiczyn przebiegają następujące odcinki dróg powiatowych,

o łącznej długości 32,446 km:

- 2083R – Krzywca-Olszany (stan dobry)
- 2084R – Olszany-Krzeczkowa (stan dobry)
- 2085R – Korytniki-Krasiczyn (stan zadowalający)
- 2086R – Dybawka-Tarnawce (stan dobry)
- 2087R – Olszany-Zalesie-Prałkowce (stan dobry)
- 2088R – Olszany-Rybotycze (stan zadowalający)

Oraz drogi gminne o łącznej długości 11,845 km

O poziomie hałasu komunikacyjnego decyduje głównie charakter drogi, jej stan techniczny oraz parametry ruchu. Na wielkość emisji hałasu wpływa także prędkość przejeżdżających pojazdów. Zmniejszenie prędkości ruchu jest efektywną metodą redukcji hałasu drogowego.

Monitoring hałasu drogowego GDDKiA

WIOŚ w analizowanym okresie nie prowadził pomiarów hałasu drogowego na terenie gminy Krasiczyn. Pomiary hałasu komunikacyjnego prowadzi także Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, opracowując mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące (PEM) występuje w postaci naturalnej (źródłami są Ziemia, Słońce, zjawiska atmosferyczne) oraz sztucznej (związane z powszechnym wykorzystywaniem energii elektrycznej oraz nowych technik radiowych). Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych.

Podstawowymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje radiolokacyjne,
- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- urządzenia powszechnego użytku, m.in. kuchenki mikrofalowe, aparaty komórkowe.

5.4. Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Gmina Krasiczyn leży w południowo - wschodniej Polsce, w dolinie środkowego Sanu, po prawej stronie tej rzeki na skraju Pogórza Przemyskiego. Jest to kraina łagodnych wzniesień o dość dużej lesistości, przecięta siecią rzek i potoków. Obszar gminy Krasiczyn leży w zlewniach rzecznych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP nr 154), m.in. rz. San, potok Olszanka i wiele innych cieków.

Narzędziem służącym do diagnozowania stanu wód powierzchniowych jest monitoring realizowany przez Inspekcję Ochrony Środowiska na podstawie wieloletnich programów. Aktualny program monitoringu wód powierzchniowych województwa podkarpackiego, obejmujący lata 2016-2020, sporządzony został w oparciu o szereg dokumentów planistycznych przygotowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (obecnie PGW

Wody Polskie).

Badania stanu ekologicznego wykazały III klasę jakości (stan umiarkowany) Jednolitych Części Wód Powierzchniowych. Stan fizykochemiczny wód powierzchniowych określono jako dobry.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych położonych na terenie powiatu przemyskiego.

Nazwa JCWP	Typ	Status	Stan ekologiczny	Stan chemiczny
PLRW20001222169 Olszanka	Potok fliszowy (12)	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany	Dobry

Źródło: Powiatowy Program Ochrony Środowiska na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

Stan wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne przy czym zgodnie z ust. 3 i 5 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

Wody podziemne

Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej.

Obszar gminy położony jest w obrębie jednolitego zbiornika wód podziemnych nr 154 (PLGW2000154) oraz nr 168 (PLGW2000168). Zbiornik nr 154 ma powierzchnię 1 228,6 km² i swoim zasięgiem obejmuje 95% powierzchni Gminy Krasiczyn. Zasilanie wód podziemnych piętra czwartorzędowego i paleogeńsko - kredowego następuje wskutek infiltracji opadów atmosferycznych i jest możliwe niemal na całym obszarze ich występowania. W przypadku piętra fliszowego, z uwagi na urozmaiconą rzeźbę i duże spadki terenu, istotną rolę odgrywa spływ powierzchniowy, a zasilanie następuje przede wszystkim wczesną wiosną poprzez bezpośrednią infiltrację wód z topniejącej pokrywy śnieżnej. Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania wynoszą 41 615 m³/d. Stan ilościowy oraz chemiczny wód oceniono jako dobry, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych nie jest zagrożone.

Zbiornik nr 168 o powierzchni 2 795,9 km² obejmuje bardzo niewielki fragment południowej części gminy. Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także w niewielkim stopniu poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Zasilanie piętra fliszowego zależy głównie od

charakteru litologicznego zwietrzliny i kąta nachylenia stoków. Przepływ wód podziemnych odbywa w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu. Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania wynoszą 33 3764 m³/d. Stan ilościowy oraz chemiczny wód oceniono jako dobry. Ogólna ocena stanu jest dobra, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych nie jest zagrożone.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

W obrębie Gminy Krasiczyn 73,7% ludności mieszka w zasięgu sieci wodociągowej, pozostała część czerpie wodę z indywidualnych studni, głównie kopalnych. Jest to spowodowane brakiem podłączenia wielu gospodarstw do wodociągu. Gmina Krasiczyn zaopatrywana jest głównie w wodę z wodociągu Olszany II i Przemyśl. Opisywany system wodociągowy zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Krasiczyn, Dybawka, Tarnawce, Prałkowce, część miejscowości Olszany, Mielnów, Śliwnica oraz część Korytniki.

Ujęcia wód na terenie gminy:

- studnia kopana w miejscowości Olszany - nr ewidencyjny działki 29/90 obręb Olszany, $Q_{\text{śr.d.}} = 1317 \text{ m}^3/\text{d}$, zaopatruje w wodę 1 osiedle,
- studnia kopana w miejscowości Mielnów — nr ewidencyjny działki 90/29 obręb Mielnów, $Q_{\text{śr.d.}} = 7,2 \text{ m}^3/\text{d}$,
- 3 studnie kopane w miejscowości Olszany zlokalizowane na działce ewidencyjnej nr 141/1 obręb Olszany, $Q_{\text{śr.d.}} = 168,80 \text{ m}^3/\text{d}$.

Na obszarze gminy, zarówno do celów gospodarczych jak i przemysłowych, wodę ujmuje się z ujęć podziemnych.

Gospodarko ściekowa

Ścieki bytowe były oczyszczane w wymienionych poniżej oczyszczalni komunalnych:

- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Krasiczyn. Zlokalizowana na działkach ewidencyjnych nr 43/8, 43/5 - obręb Krasiczyn. $Q_{\text{śr.d.}} = 120,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Odbiornik rzeka San. Ilość ścieków oczyszczonych: 2022 r.: 13 296 m³, 2023 r.: 15 721 m³,
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Korytniki. Oczyszczalnia usytuowana jest na działkach ewidencyjnych nr 1609/7, 1617/5, 1617/4, 81/4, 78/3 obręb Korytniki. $Q_{\text{śr.d.}} = 250,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Ilość ścieków oczyszczonych: 2022 r.: 86.069 m³, 2023 r.: 88.897 m³,
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Tarnawce. Zlokalizowana na działce ewidencyjnej nr 494/2 obręb Tarnawce. $Q_{\text{śr.d.}} = 121,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Odbiornik ścieków Potok z Tarnawiec. Ilość ścieków oczyszczonych: 2022 r.: 26 060 m³, 2023 r.: 33.743 m³.

Oczyszczalnie nie posiadają stacji zlewnych dlatego ilość ścieków dopływających (surowych) jest taka sama jak ilość ścieków oczyszczonych. Ścieki dopływające do poszczególnych oczyszczalni to ścieki bytowe. Ścieki odbierane z miejscowości Prałkowce kierowane są do oczyszczalni ścieków w Przemyślu.

W ostatnich latach gmina zrealizowała następujące zadania mające na celu poprawienie stanu gospodarki ściekowej:

- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Prałkowce. Okres realizacji: 2020, koszt

realizacji: 76 tys. zł finansowane z budżetu gminy.

- Budowa dwóch przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Cisowa. Okres realizacji: 2020 – 2021, koszt realizacji: 60 tys. zł finansowane z budżetu gminy.
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Tarnawce. Okres realizacji: 2020-2021, koszt realizacji: 2000 tys. zł finansowane z środków unijnych oraz budżetu gminy.

Według danych przekazanych przez Urząd Gminy, w roku 2023 w obrębie Gminy Krasiczyn zinwentaryzowano 114 przydomowych oczyszczalni ścieków. Najwięcej znajdowało się w miejscowości Zalesie – 22 sztuk, najmniej zaś w miejscowościach Korytniki – 1 sztuka. Dodatkowo gmina prowadzi program dofinansowania na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Wysokość dofinansowania do jednej oczyszczalni wynosi 50% wartości poniesionych kosztów na realizację przedsięwzięcia, nie przekraczając kwoty 5 tys. zł (lata 2022-2023).

5.6. Zasoby geologiczne

Omawiany obszar położony jest w północno wschodniej części polskich Karpat zewnętrznych. Obejmuje tzw. jednostkę stolińską, będącą najbardziej wysuniętą ku północy płaszczowiną Karpat. Ta część jednostki skolskiej ma budowę fałdową o charakterze skibowym. W skład Skiby orowskiej budującej większość obszaru gminy, wchodzi łuski, synkliny i antykliny, oddzielone powierzchniami nasunięć. Skiba ta jest pocięta szeregiem dyslokacji poprzecznych. Elementy tektoniczne jednostki skolskiej zostały odbite od podłoża i nasunięte na północ, na mioceńskie przedpole na odległość co najmniej 12 km.

Najstarsze utwory w obrębie gminy to łupki fyllitowe, wieku proterozoik – kambr. Na skałach krystalicznego podłoża leżą osady jurajskie, reprezentowane przez wapienie górnej jury.

Utwory kredowe w rejonie Gminy Krasiczyn stanowią około 80% powierzchni wychodni. Pozostałe 20% to młodsze utwory: paleogeńskie, które zachowały się w głębszych synklinach i neogeńskie – występujące w formie płatów na sfałdowanym fliszu oraz przed czołem Karpat nasuniętych na mioceńskie przedpole.

W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę złóż surowców na terenie gminy.

Tabela 6. Złóża na terenie Gminy Krasiczyn

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod arowania	Zasoby (w tys. ton)		Wydobycie (w tys. ton)
			geologiczne bilansowe	przemysł owe	
Kamienie drogowe i budowlane					
1.	Krzczkowa	Z	1 007,60	-	-
2.	Cisowa	R	1 208,85	-	Planowane do 40
Gaz ziemny					
1.	Przemysł	E	7,019,53	4,998.14	-

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

Legenda:

E – złożo eksploatowane;

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1);

Z – złożę, z którego wydobyć zostało zaniechane;

5.7. Gleby

Na terenie Gminy Krasiczyn można spotkać gleby pogórzy i przedgórzy. Wartość gleb dla rolnictwa określa klasyfikacja użytkowa, czyli bonitacja. Na podstawie własności chemicznych, fizycznych i biologicznych gleby orne podzielono na 8 klas bonitacyjnych. Na terenie gminy występują głównie gleby zaliczane do zb. górskich w klasach III-V. Obszarami o lepszej jakości gleb są dolne terasy rzeki San, gdzie znajdują się gleby klasy II i III, lecz są one bezpośrednio narażone na zalanie. Gleby niskiej klasy IV i V znajdują się głównie na terenach wyżej położonych.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego 31,5% powierzchni gminy stanowią użytki rolne, których powierzchnia wynosi 3 936 ha, w tym:

- grunty orne – 64,2% użytków rolnych,
- sady – 2,5% użytków rolnych,
- łąki – 14,2% użytków rolnych,
- pastwiska – 19,1% użytków rolnych.

Grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione w Gminie Krasiczyn zajmują 7 273,3 ha co stanowi około 58,3% powierzchni gminy.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Infrastruktura gospodarowania odpadami komunalnymi

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odpady komunalne mogły być zagospodarowane jedynie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów (RIPOK) lub instalacjach do zastępczej obsługi regionów.

Na terenie województwa podkarpackiego funkcjonuje: • 10 instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne z grupy 02 o łącznej mocy przerobowej ok. 526 tys. Mg/rok., • 27 instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne z grupy 03 o łącznej mocy przerobowej ok. 4,0 mln Mg/rok., • 26 instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne z grupy 19 o łącznej mocy przerobowej ok. 2,4 mln Mg/rok.

Ilość odpadów komunalnych

Na terenie Gminy Krasiczyn w 2022 r. łącznie odebrano następujące rodzaje i ilości odpadów komunalnych.

Tab.7 Rodzaje i ilości odpadów zebrane w 2022 r. i w 2023 r.

Lp	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	
			2022	2023

1	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	609,60	614,89
2	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	11,45	12,58
3	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	126,80	124,21
4	15 01 07	Opakowania ze szkła	82,96	78,53
5	16 01 03	Zużyte opony	11,86	14,96
6	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 200123 i 200135	3,48	3,72
7	20 01 23*	Odpady zawierające freony	2,88	3,32
8	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,56	2,90
9	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	17,18	39,36
10	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0,32	0,14
11	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	21,00	
12	20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	0,32	
13	20 03 07	Odpady wielogabarytowe	59,04	66,34
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych			949,45	961,15

Źródło: Opracowanie własne Gminy Krasiczyn na podstawie posiadanych materiałów

Miejsca zagospodarowania przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy w roku 2022 i 2023:

1. Zmieszane odpady komunalne:

- a) Sortownia odpadów komunalnych, zmieszanych, kompostowania frakcji podsitowej, Młyny 111a, PUK EMPOL, Os. Rzeka 133, 34-451 Tylmanowa
- b) Sortownia odpadów zmieszanych i selektywnej zbiórki, kompostowania-Zakłady Usługowe POŁUDNIE Sp. z o. o., ul. Piastowska 22, 37-700 Przemyśl.

2. Odpady zielone:

- a) Sortownia odpadów komunalnych, zmieszanych, kompostowania frakcji podsitowej, Młyny 111a, PUK EMPOL

Osiągnięty przez Gminę Krasiczyn oraz podmioty odbierające odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości, w 2022 r. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali oraz tworzyw sztucznych wyniósł 28,78%, gmina osiągnęła wymaganego poziomu odzysku, który wynosi 25%.

Dyrektywy unijne oraz ustawy zobowiązują gminy do osiągania w konkretnych latach określonych poziomów w zakresie recyklingu papieru, metali, tworzyw sztucznych oraz szkła. Sukcesywne zwiększanie poziomów recyklingu, to jeden z najważniejszych aspektów wdrażania gospodarki bezodpadowej. Poddawanie jak największej ilości odpadów ponownemu przetwarzaniu ma z założenia zminimalizować składowanie śmieci oraz usprawnić procesy ich recyklingu. Sukces tego przedsięwzięcia zależy nie tylko od wprowadzenia zaawansowanych instalacji odzysku i recyklingu odpadów, ale również zaangażowania samorządów i mieszkańców. Jak wynika z informacji zawartych w Banku Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w 2020 r. statystyczny Polak wytworzył około 342 kg odpadów komunalnych. Tymczasem statystyczny Europejczyk wytworzył około 500 kg odpadów komunalnych.

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Krasiczyn oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych realizowała w 2022r. firma TRASPRZĘT Spółka z o.o. Spółka Komandytowa Zabłotce 51.

Na terenie Gminy Krasiczyn funkcjonuje również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Olszany. Powyższy punkt prowadzony jest przez TRASPRZĘT Sp. z o.o. i Sp. K. Zabłotce 51, 38-500 Sanok. W punkcie tym zebrano następujące ilości odpadów komunalnych :

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa zebranych odpadów (Mg)
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,2400
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0,1000
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,1200
16 01 03	Zużyte opony	1,2600
20 01 11	Tekstylia	0,5600
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,3600
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,3400
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0050
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,1400
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,9800
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	13,6400
Łącznie	-	17,7450

Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Krasiczyn w 2023 roku wyniosła **978,8950 Mg** .

Osiągnięcie planistycznych celów normatywnych w zagospodarowaniu odpadów komunalnych (w celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie wytwarzane odpady komunalne): a) w latach 2021-2024 przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi powinny być poddawane następujące ilości odpadów komunalnych: – za rok 2022: 25% wagowo; – za rok 2023: 35% wagowo; – za rok 2024: 45% wagowo; przy czym poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. b) do 2025 r. przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych (przy czym cel ten będzie można przesunąć o 5 lat, tj. na 2030 r. w przypadku dokonania aktualizacji KPGO ujednolicającej cele KPGO z celami Pakietu GOZ; wówczas obowiązującym poziomem przygotowania do ponownego użycia i recyklingu do 2025 r. będzie 55% odpadów komunalnych, zaś w 2026 r. 56%);

Odpady zawierające azbest

Uchwałą Rady Ministrów nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. (M.P. Nr 50, poz. 735) w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009—2032”, w którym wskazano konieczność usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032r.

Główne cele Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 to:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Gmina Krasiczyn realizując zadanie podjęła Uchwałę Nr 221/XXVII/13 Rady Gminy Krasiczyn z dnia 28.12.2013 w sprawie Przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krasiczyn na lata 2013-2032”. Zarówno w 2022 i w 2023 roku Gmina Krasiczyn korzystając z naboru na dofinansowanie likwidacji wyrobów azbestowych wspólnie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Rzeszowie sfinansowała usługi załadunku, wywozu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych znajdujących się na terenie nieruchomości stanowiących własność osób fizycznych, położonych na terenie Gminy w kwocie 32 514,18zł za 2022r. i kwota 21 868,88 zł za 2023r. Zebrano 52,71 Mg za 2022 r. oraz 29,21 za 2023 r. Łącznie 81,92 Mg odpadów.

Odebrane wyroby zawierające azbest przekazywane są do unieszkodliwiania poprzez składowanie na składowisku posiadającym stosowne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych, a metodą unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest jest ich składowanie.

5.9. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna oznacza koncepcję kształcenia i wychowania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska zgodnie z hasłem „myśleć globalnie – działać lokalnie”. Są to zatem wszelkie działania skierowane do społeczeństwa, które mają na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego oraz upowszechnianie wiedzy o przyrodzie.

W latach 2022-2023 Urząd Gminy Krasiczyn przeprowadził działania informacyjno-edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi: w szczególności poprzez akcje sprzątanie świata oraz edukację ekologiczną w szkołach podstawowych. W latach wcześniejszych prowadzone były również konkursy w zakresie przyrody ale z uwagi na obostrzenia Covidowe zostały zaniechane.

5.10. Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Krasiczyn występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000,
- Park krajobrazowy,
- Obszar chronionego krajobrazu,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- Rezerваты przyrody,
- Stanowiska dokumentacyjne,
- Pomniki przyrody.

Parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu.

Obszarem chronionym na terenie powiatu jest Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego, o powierzchni 61 862 ha - położony w południowo-zachodniej części.

Park leży na terenach gmin: Bircza, Fredropol, Krasiczyn, Krzywcz, Przemyśl, miasta Dubiecko oraz miasta i gminy Dynów w powiecie rzeszowskim.

Pod względem wielkości jest czwartym parkiem krajobrazowym w Polsce.

Specyfiką gminy Krasiczyn jest duża lesistość wynosząca ponad 62,3%. Ogółem lasy na terenie gminy zajmują 8 278 ha, z tego lasy państwowe 7 300 ha, lasy gminne 396 ha, lasy prywatne 195 ha, i inne.

Nadleśnictwo Krasiczyn posiada swoją siedzibę w Przemyślu, a gospodarkę leśną prowadzi poprzez swoje Leśnictwa w Prałkowcach, Olszanach, Rokszycach, Korytnikach, Krzeczkowej i Cisowej.

Łączna powierzchnia lasów gminnych wynosi: 395,1807 ha, które znajdują się w miejscowościach:

1. Brylińce – 60,1688ha
2. Chołowice – 19,06 ha
3. Korytniki – 92,89 ha
5. Krasiczyn – 20,20 ha
6. Krzeczkowa – 7,90 ha
7. Mielnów – 6,1305 ha
8. Olszany – 23,86 ha
9. Prałkowce – 15,6858 ha
10. Rokszycy – 57,8516 ha

11. Śliwnica – 40,71 ha
12. Tarnawce – 44,22 ha
13. Zalesie – 6,9940 ha
14. Krasice 0,05 ha

Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Krasiczyn:

obszar chronionego krajobrazu

- Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu: 944.0 ha

park krajobrazowy

- Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego: 11492.0 ha

specjalny obszar ochrony (SOO)

Krasiczyn leży w zasięgu istniejącego obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) o nazwie „Pogórze Przemyskie” (kod PLB 180001) oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO) o nazwie: „Ostoja Przemyska” (kod PLH 180012), „Rzeka San” (kod PLH 180007).

- Ostoja Przemyska: 12125.0 ha
- Rzeka San: 147.0 ha

stanowisko dokumentacyjne

- Morena w Krasicach: 2.2 ha
- Krzeczkowski Mur: 0.72 ha
- Wodospad w Cisowej:

rezerwat

Na terenie Gminy Krasiczyn na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Krasiczyn znajdują się dwa rezerwaty przyrody: Rezerwat „Przełom Hołubli”, Rezerwat „Leoncina”.

- Przełom Hołubli: 41.0 ha
- Leoncina: 8.6 ha

obszar specjalnej ochrony (OSO)

- Pogórze Przemyskie: 12272.0 ha

Na terenie Gminy Krasiczyn istniejących form ochrony przyrody w postaci pomników przyrody jest 51 szt. w tym 38 pojedynczych drzew, 10 grup drzew, 2 aleje drzew i 1 stanowisko krzewów.

5.11. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska, mówiąc o:

- poważnej awarii rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie.

Na obszarze województwa podkarpackiego według danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie występuje 18 zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii, żaden nie jest zlokalizowany na terenie gminy Krasiczyn.

W ewidencji Inspekcji Ochrony Środowiska na terenie województwa podkarpackiego znajduje się **13** zakładów zgłoszonych do kategorii Zakładów Dużego Ryzyka, **23** zakładów zgłoszonych do kategorii Zakładów Zwiększonego Ryzyka oraz **33** zakłady zaliczone do kategorii Potencjalnych Sprawców Poważnych Awarii (PSPA).

6. PODSUMOWANIE

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn zostały w zdecydowanej większości zrealizowane zgodnie z zamierzeniami inwestycyjnymi.

W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn na w lata 2022-2023 podjęto się realizacji 40 zadań wynikających z zapisów ww. Programu. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 87,5%, co jest bardzo dobrym wynikiem. Powodem nie podjęcia się realizacji części zadań był głównie brak takiej konieczności – nie wystąpiły przesłanki zobowiązujące do wypełnienia wyznaczonych w Programie zadań. Kilka zadań będzie również wykonanych w następnych latach.

Władze gminy oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programu główne nakłady finansowe przeznaczały na działania inwestycyjne związane z realizacją Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, Programu Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu, Programu ochrony powietrza dla stref województwa podkarpackiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu i Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej, w której został przekroczony poziom docelowy ozonu w powietrzu, obejmujące m.in. termomodernizację budynków, wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, modernizację oświetlenia. Inne większe inwestycje obejmowały budowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz systemów zaopatrzenia mieszkańców w wodę i odprowadzania ścieków. Gmina wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka rozdysponowywała również duże środki na prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi. Istotne miejsce w działalności gminy zajmuje edukacja ekologiczna, mająca na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej wśród mieszkańców i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego.

Spora część zadań posiada charakter ciągły i jest realizowana na bieżąco. Poza wymienionymi wyżej, są to zadania administracyjne z zakresu opracowywania dokumentów planistycznych, informowania i edukowania społeczeństwa, działalności kontrolnej i monitoringowej.

Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze europejskie: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego.

Ostatecznie realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn za lata 2022-2023 ocenia się pozytywnie. Ocenę potwierdza przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie gminy. Wskazuje ona m.in. na wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania, a co za tym idzie, spora liczba mieszkańców ma dostęp i korzysta

z infrastruktury zapewniającej poprawę jakości środowiska i komfortu życia. Odnotowano także osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu odpadów. Zaleca się kontynuację realizacji wyznaczonych zadań dla dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska.

6.1. Wnioski do uwzględnienia na etapie aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Krasiczyn

Analizy działań przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krasiczyn na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030 (za lata 2022-2023), dokonano na podstawie danych pozyskanych w oparciu o raporty lub sprawozdania sporządzane przez tut. Urząd.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że znaczna część zadań przewidzianych do realizacji to działania o charakterze ciągłym. Wystąpiło także kilka zadań niezrealizowanych – przyczyn takiego stanu rzeczy należy doszukiwać się w kwestiach dotyczących braku finansowania inwestycji lub zmiany planów inwestycyjnych. Odnotowano także znaczną liczbę przedsięwzięć całkowicie zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji. Opracowując aktualizację Programu należy także zweryfikować możliwości realizacji zadań dotychczas niezrealizowanych.

Przeprowadzona w Raporcie analiza zapisów Programu w kontekście harmonogramu rzeczowo - finansowego i zadań w nim ujętych wykazała, że większość planowanych do realizacji przedsięwzięć została zakończona.

Podczas aktualizacji Programu należy zweryfikować zagrożenia występujące w poszczególnych obszarach interwencji, a następnie dostosować odpowiednie działania do zagadnień najbardziej problemowych.

Opracowała Danuta Kochanowicz